

СИЛАБУС КУРСУ «ІСТОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ»

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма: Правова журналістика

Рік навчання I, семестр I

Кількість кредитів: 5, мова викладання: українська

ПП: Д-р. н. із соц.ком, кан. пед.н., доцент **Чекштуріна Вікторія Миколаївна**

Контактна інформація Chekshturina.victoria@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна передбачає поглиблений аналіз еволюції журналістики, фокусування на міжнародному досвіді розвитку журналістики та занурення у терени виникнення та становлення журналістики в Україні.

Огляд перших друкованих видань у XVII столітті в Європі, допомагає знаменувати початок систематичного поширення новин та формування попиту на інформацію. Перші газети та журнали виконували інформаційно-просвітницьку функцію, технологічні відкриття впливали на формування медіасфери.

Особлива увага приділяється розвитку журналістики у Франції, Великобританії та Німеччині. Також розглядається досвід Азії та Північної Америки. Обговорюються питання про роль демократії в екзистенції свободи слова в американській пресі. Детально розглядається розвиток української журналістики у складних геополітичних, полікультурних умовах першої половини XX століття. У цей період преса відіграла ключову роль у підтримці національної ідентичності, розвитку громадянської свідомості та освіченості.

Мета дисципліни «Історія журналістики» – сформувати у студентів знання щодо еволюції інституту журналістики у геополітичному просторі: проаналізувати передумови виникнення перших європейських газет, дослідити особливості друкування перших газет та журналів на різних континентах, означити вплив технічного прогресу на розвиток світових медіа, прослідити поступову диференціацію засобів масової інформації.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання / Способи контролю
2/2	Вступ до вивчення курсу «Історія журналістики»	Історія, це скарб сучасності. Визначення цінності предмета, завдань, змісту навчальної дисципліни.	Дискусія
6/2	Передумови виникнення фіксованої інформації. Архаїчні знакові системи фіксації інформації. Види інформації у перших текстах.	Петрогліфи, клинопис, кіпу, наузи, єгипетські ієрогліфи, деванагарі, ієрогліфи, арабська в'язь, руни, фінікійські літери, латиниця, кирилиця.	Участь у обговоренні, аналіз, порівняння
2/4	Перші європейські газети.	Італійські, німецькі, французькі перші газети. Перші видання Великобританії, Португалії.	Презентації, дискусія
2/4	Преса Азії	Передумови виникнення перших газет у Китаї, Японії, Індії.	Обговорення презентацій
4/4	Американська преса	Історія зародження та становлення преси у США. Екзистенція свободи слова. Демократичні процеси і преса.	Робота з кейсами, дискусія
2/2	Візуальна еволюція газет та журналів	Оформлення перших газет. Змістовні компоненти газетних сторінок. Інфографіка.	Робота з кейсами
4/4	Зародження української преси	Перші українські видання. Зміст та значення. Геополітичні впливи. Персоналії та їх вплив на розвиток національної громадської думки та української культурної спадщини.	Інтерактивні презентації Дискусії
2/2	Сучасний стан світової преси.	Цифрові медіа. Диференціація медіа. Спеціальні медіа.	«Гарячі» новини, дискусія

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гудошник О. Історія виникнення преси : посібник до вивчення курсу. Частина II. Дніпропетровськ : ДНУ ім. О. Гончара, 2015. 25 с.
2. Кость С. Західноукраїнська преса першої половини ХХ століття: люди боротьби й ідеї (біобібліографічний довідник): навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 450 с.
3. Срібняк І. Історія журналістики: виникнення та розвиток новинних мас-медіа в країнах Європи, Азії та Північної Америки (XVII-XX ст.). Підручник для студентів вищих навчальних закладів / МОН України; ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України»; Київський університет імені Бориса Грінченка (2-ге вид., перероб.). Київ : Міжнародний науково-освітній консорціум імені Люсьєна Февра, 2018. 156 с.
4. Хітрова Т. В. Історія зарубіжної журналістики : навчально-методичний посібник. Запоріжжя : ЗНТУ, 2019. 145 с.

Допоміжна література

1. Жиленко І. Історія зарубіжної журналістики (від античності до II пол. XVIII ст.) : навч. пос. Суми : СумДУ, 2010. 285 с.
2. Курилишин К. Українське життя в умовах німецької окупації (1939–1944 рр.): за матеріалами україномовної легальної преси : монографія. Львів, 2010. 328 с.
3. 7. Українська легальна преса періоду німецької окупації (1939–1944 рр.) : історико-бібліографічне дослідження : у 2 т. Львів. 2007. Т. 1. 640 с.
4. Часопис «Українське слово». URL: <http://resource.history.org.ua>
5. Машенко І.Г. Лики і лиця телерадіопростору. Київ : ГО «Українська Медіа Спілка», 2003. 400 с.
6. Михайлин І. Історія української журналістики ХІХ століття : підручн. К. : Центр навчальної літератури, 2003. 720 с.
7. Нариси з історії західноукраїнської преси першої половини ХХ ст. (Структура. Частина перша). Львів. 2002. 422 с.; Нариси з історії західноукраїнської преси першої половини ХХ ст. (Структура. Частина друга). Львів. 2002. 214 с.
8. Назарук О. Як писати мемуари. Практичні вказівки і пояснення. <https://zbruc.eu/node/92468>
9. Овсієнко Л. М. Історія журналістики. Переяслав-Хмельницький. «Видавництво К СВ», 2015. 214 с.
10. Романюк М. «Українське питання» у публіцистиці Михайла Грушевського. Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. і повідомл. Другої Всеукраїнської наук.-теорет. конф. 21–22 грудня 1994. Львів; Житомир, 1994. С. 56-67.

11. Українська преса. Хрестоматія. Том 1. Преса Східної України 60-х років XIX століття / За ред. М. Нечиталюка, Львів, 1999. С. 160-225
12. Чекштуріна В. Основні тенденції розвитку української ділової журналістики у XXI ст. SCIENCE and EDUCATION in NEW DIMENTION HUMANITIES and SOCIAL SCIENCES, 2021. IX (46). № 254 P. 55-57
13. Чекштуріна В. Генезис і розвиток бізнес-комунікацій Social Communication in Business Environment: scientific monograph / edited by Sofiia Sokolova, Iryna Ivanova, Warsaw Jozefow., 2022. С. 40-70
14. Чекштуріна В. Умови виникнення графічних форм знаків-символів (на прикладі клинопису, єгипетських та китайських ієрогліфів). Культура України : зб. наук. пр. Харків. держ. акад. культури. Харків, 2013. Вип. 44. С. 211-220.
15. Chekshturina V. Die Bedeutung subjektiver Informationen im Journalismus Social adaptation of the individual in the conditions of social transformations Proceedings of the XXXII International Scientific and Practical Conference, Hamburg, Germany, August 13-16, 2024, С. 80-81

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Матеріали до електронної хрестоматії з історії української журналістики XX ст. / за наук. ред. Сидоренко Н. М., К. 2012. 802 с. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/Books/ukrjornXX.pdf>
2. Старовойтенко І. Володимир Леонтович і перша щоденна українська газета «Громадська думка» (1905–1906) та її наступниця «Рада» (1906–1914). URL: dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/341
3. Часопис «Українське слово». URL: <http://resource.history.org.ua>
4. Kathleen L. Endres. Evolution of Journalism and Mass Communications. URL : <http://www.eolss.net/sample-chapters/c04/e6-33-01.pdf>
5. Купрійчук В. Українська преса 1917-1920 років як джерело вивчення державотворчих процесів гуманітарного розвитку в добу національної революції. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/view/10524>
6. CNN. URL : <http://www.cnn.com>
7. Encyclopaedia Britannica. URL : <https://www.britannica.com/>
8. Google Scholar. URL : <https://scholar.google.com.ua/>
9. Чекштуріна, В. (2024). РОЛЬ МЕДІА У ФОРМУВАННІ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ. Публічне управління і політика, (1), 53–62. <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2024.1.06>

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю. Шкала оцінювання знань студентів

У процесі вивчення дисципліни «Історія журналістики» використовуються такі методи оцінювання навчальної роботи студента:

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Історія журналістики» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3 (тренінг)	Самостійна робота студента	Заліковий модуль 5 (екзамен)
20%	20%	5%	15%	40%
1. Усне опитування на заняттях: 7 тем по 5 балів – максимально 35 балів. 2. Письмова робота (рецензія на книгу): 5 балів.	1. Усне опитування на заняттях: 3 теми по 5 балів – максимально 15 балів. 2. Письмова робота (рецензія) 5 балів	Тренінг - визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Самостійна робота визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час вивчення дисципліни за самостійну роботу	1. Екзаменаційна письмова робота – максимально 40 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90–100	відмінно
B	85–89	дуже добре
C	75–84	добре
D	65–74	задовільно
E	60–64	достатньо
FX	35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом